

gemeente
Stichtse
Wecht

Inleiding

Aanbieding

Aanbieding

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u liggen de Jaarstukken 2023. Ons college legt met deze jaarstukken verantwoording af over de gemeentelijke inspanningen en de besteding van de middelen in 2023. Wij laten zien wat we in 2023 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost.

Het jaar 2023 was een jaar waarin onze samenleving erg in beweging was, ook als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen. Het is terecht dat veel mensen zich hier zorgen over maken. Met bijvoorbeeld de opvang van Oekraïners en de gevolgen van de gestegen energieprijzen voelen we ook in de gemeente steeds meer gevolgen hiervan in ons werk. De val van het kabinet Rutte IV betekende dat we in 2023 verkiezingen hebben georganiseerd die niet waren voorzien. Bovendien merken we ook als gemeente dat de lange periode van kabinetformatie veel onzekerheden geeft, onder andere ten aanzien van de gemeentefinanciën.

In deze onrustige tijden kunnen we toch ook met trots terugkijken op het jaar 2023 waarin, net als in voorgaande jaren, veel bereikt is. We spreken onze dank uit voor het vele werk dat is gedaan. Niet alleen door onze medewerkers, ook door onze partners en alle actieve en betrokken inwoners van Stichtse Vecht, zoals mantelzorgers en vrijwilligers.

In 2023 streefden we realistische doelen na, met name op het gebied van wonen, zorg en een gezonde leefomgeving. We bereikten mooie resultaten, zoals de 'Startbouwimpuls' van € 5 miljoen vanuit het Rijk voor versnelling van de woningbouw, het 'Integraal Veiligheidsplan 2023-2026', de opening van diverse opvanglocaties voor ontheemde Oekraïners, de uitbreiding en het beheer van buitensportfaciliteiten. Daarnaast werkten we opnieuw aan een stevig fundament van de ambtelijke organisatie. Er zijn mooie stappen gezet en tegelijkertijd beseffen we ons dat blijvende aandacht voor verdere verbetering nodig is.

Op tal van onderwerpen kreeg de gemeente in 2023 een grote(re) rol. Steeds vaker wordt een brede, gedragen en uitgewerkte oplossing gevraagd op grote maatschappelijke onderwerpen, zoals de energietransitie, de opvang en huisvesting van vluchtelingen, belangrijke transitie in het landelijke gebied, woningbouwafspraken en de zorg. Integraal werken, samen met partners en onze inwoners, is onmisbaar om passende antwoorden voor de grote uitdagingen van vandaag te vinden. Daarbij is het belangrijk om open met elkaar in gesprek te blijven. Juist wanneer ingewikkelde afwegingen moeten worden gemaakt.

Na sluiting van het boekjaar kunnen wij u melden dat 2023 is afgesloten met een positief resultaat van € 4,9 miljoen. Dat is € 5,8 miljoen voordeliger dan de prognose in de bestuursrapportage (berap) 2023. Dit overschot wordt verklaard door verschillende redenen. In de realisatie 2023 is een aantal voordelen ten opzichte van de begroting gerealiseerd, die in de berap 2023 niet zijn voorzien. Deze zien we vooral in programma 1 Bestuur (hogere baten van de algemene uitkering) en programma 3 Fysiek (onderbesteding op diverse projecten). Voor een aantal niet uitgegeven incidentele budgetten van 2023 wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2024. Tegelijk zien we dat de omvang van de begroting in lasten zich in volume ontwikkelde van € 155 miljoen in de primitieve begroting (november 2022) naar € 184 miljoen in het jaarverslag, met als saldo uiteindelijk dus € 4,9 miljoen positief. Dit geeft zowel de volatiliteit aan van de inkomsten (met name gemeentefonds) als dat in het verlengde hiervan ook over het geheel gezien meer middelen zijn ingezet ten behoeve van activiteiten.

Hoewel de jaarrekening is bedoeld om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid in 2023, kijken we alvast vooruit. Duidelijkheid van het Rijk over de zogenaamde 'ravijnjaren' in 2026 en 2027 ontbreekt namelijk. Door wijziging van de bekostigingssystematiek van het Rijk, lijkt het erop dat gemeentelijke begrotingen fors onder druk komen te staan. De inspanningen in 2023 verbeterde de uitvoering van de gemeentelijke taken. Wij hopen dat het ons financieel mogelijk wordt gemaakt dit ook de komende jaren voort te zetten.

Gemeentesecretaris
drs. R.C.L. Heijdra

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Samenvatting

Beleidsverantwoording 2023

In deze samenvatting leest u de belangrijkste resultaten per programma van de meerjarenbegroting 2023 (zogenaamde mijlpalen). Resultaten die niet als mijlpaal in de meerjarenbegroting zijn opgenomen, worden expliciet vermeld.

Programma 1 Bestuur

In 2023 is veel gerealiseerd op het thema: het op orde brengen van het fundament van de ambtelijke organisatie. Daarmee is de organisatie 'in control' gebracht. We hebben fors ingezet op de werving van nieuwe medewerkers, het terugdringen van het verzuim en het behouden van medewerkers. Dit leidde tot meer instroom, tot meer kansen voor medewerkers om zich verder te ontwikkelen en tot een verdere afname van de uitstroom. Het is voor Stichtse Vecht van groot belang om te blijven investeren in het aantrekken en behouden van talentvolle mensen. In het coalitieakkoord 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht' is beschreven dat het college werkt aan de balans tussen de bestuurlijke ambities, de financiële positie en de ambtelijke organisatie. In 2023 zetten we een aantal belangrijke stappen. Zo maakten we een start met het programma 'Een begroting van Stichtse Vecht gericht op de toekomst' en verkenden raad, college en de ambtelijke organisatie gezamenlijk hoe maatschappelijke effectindicatoren kunnen bijdragen aan meer effectieve sturing. In 2023 is intensief gewerkt aan de verbetering van het bestuurlijk besluitvormingsproces. Alle medewerkers die college- en raadsvoorstellen schrijven, volgden een training over het schrijven van deze stukken. Daarnaast is het proces om te komen tot een college- of raadsvoorstel geoptimaliseerd. Het doorvoeren van verbeteringen en maatregelen om de onrechtmatigheid van aanbestedingen te verminderen (via het project 'Inkoopoptimalisatie') is opgestart in 2023 en hier wordt nog verder aan gewerkt. Datzelfde geldt voor de versterking van de ICT-infrastructuur; we zetten in 2023 belangrijke stappen die in de komende jaren voortgezet moeten worden.

Programma 2 Veiligheid

In maart 2023 is het 'Integraal Veiligheidsplan 2023-2026' vastgesteld door de raad en in april het 'Uitvoeringsplan IVP 2023-2024' door het college van B&W. Daarnaast is in 2023 een Bibob-coördinator geworven. Aan alle raadsleden is een bewustwordings- en weerbaarheidstraining aangeboden. In april 2023 heeft een werkconferentie 'Ondermijning' plaatsgevonden met de raad. In maart 2023 is gestart met het OOV-piket. Hiermee is een strategische crisisorganisatie ingericht om 24/7 de (loco-)burgemeester te ondersteunen bij rampen, crises en OOV-incidenten. We spelen hiermee in op de aankomende ontwikkelingen in de regionale crisisorganisatie (Bevolkingszorg 3.0) vanuit de Veiligheidsregio Utrecht. Daarnaast is gewerkt aan de bezetting van de crisisorganisatie en het trainen van crisisfunctionarissen. Ook evalueerden we de aanpak van de opvang van Oekraïense ontheemden, om in de toekomst nog beter te zijn voorbereid op de toestroom van vluchtelingen.

Programma 3 Fysiek

Op het gebied van woningbouw zijn in samenwerking met onze partners stappen gezet. Zo is de Woonvisie in september 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2023 zijn twee woningbouwprojecten opgeleverd: Vecht en Veld in Vreeland (totaal 60 woningen) en het project Vechtvoorde in Breukelen (29 woningen). Bovendien verleenden we het afgelopen jaar 713 omgevingsvergunningen voor woningbouwprojecten in Maarssebroek. Het college stemde eind 2023 in met het ontwerp bestemmingsplan Nieuwer ter Aa (50 woningen). Ook stelde zij in juni 2023 het stedenbouwkundig plan voor de woonbuurt (125 tot 150 woningen) en het voorlopig ontwerp inrichtingsplan voor sportief park Zuilense Vecht vast. Het bestemmingsplan is door de raad in december 2023 vastgesteld. De ontwikkelkaders en het gebiedsfonds voor Planetenbaan/Ruimtekwartier zijn in 2023 vastgesteld. Aan het einde van dat jaar is het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Met twee van de vier projectontwikkelaars zijn anterieure overeenkomsten gesloten en met twee partijen vinden aanvullende gesprekken plaats. Door omstandigheden is een aantal belangrijke onderdelen van de Woonvisie nog niet tot stand gekomen, waaronder de doelgroepenverordening. Er is extra capaciteit toegevoegd om dit op te pakken. We maakten in 2023 vorderingen voor een klimaatbestendige leefomgeving en duurzame energievoorziening (Uitvoeringsprogramma Op weg naar nieuwe energie). De voorbereidingen voor een nieuw afvalseparatiestation en circulair ambachtscentrum zijn gestart, waardoor ingezet kan worden op de doelstelling 'Van afval naar grondstof.' Het project 'Kockengen Waterproof' is verder uitgevoerd en het uitvoeringsprogramma 'Op Weg Naar Nieuwe Energie' is in 2023 opgeleverd. De strategische verkenning van knooppunt Breukelen is in september 2023 in de raad behandeld. In 2023 is hard gewerkt aan de voorbereidingen van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Overige successen die niet in de mijlpalen van de meerjarenbegroting zijn opgenomen:

- Overeenstemming met het Rijk en de provincie Utrecht over de aanleg van een fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal tussen Nieuwer Ter Aa en Breukelen. Het voornemen om de pont vanwege veiligheidsrisico's op het kanaal uit de vaart te nemen is met succes herzien. Het Rijk draagt maximaal € 20 miljoen bij aan de fietsbrug.

- Het tekenen van de Woondeal U10 In maart 2023. Dit is een overeenkomst tussen 16 Utrechtse gemeenten, de provincie, het Rijk en woningcorporaties. Naast een kwantitatieve opgave is hiermee een gezamenlijke agenda tot stand gekomen met alle betrokken partijen, mét benoeming van de randvoorwaarden. Het signaal van de ontwikkelende partijen dat door rentestijging en hogere bouwkosten de financiering niet meer rondkwam, is voortvarend opgepakt. In 2023 ontving Stichtse Vecht van het Rijk een 'startbouwimpuls' van ruim 5 miljoen euro.
- Vaststelling Soortenmanagementplan (SMP) als belangrijke stap in de bescherming van vleermuizen, mussen, gierzwaluwen én basis om aan de slag te kunnen gaan met natuurvriendelijk isoleren om zo de energierekening te verlagen.
- Er zijn voldoende aanmeldingen voor glasvezel in het buitengebied om tot aanleg over te gaan.

Programma 4 Sociaal

Het afgelopen jaar namen TIM Stichtse Vecht en de gemeente gezamenlijk maatregelen om de kostenstijging, door een toenemende zorgvraag, bij TIM Stichtse Vecht te verminderen. Er is een bestuursopdracht over de positionering van het voorveld geformuleerd, die op dit moment wordt uitgevoerd. De raad stelde, na meer duidelijkheid over de beleids- en financiële verantwoording door TIM, extra budget beschikbaar.

De doorontwikkeling van Kansis als leer- en ontwikkelbedrijf en intensievere samenwerking in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, biedt extra kansen voor werkgevers en werknemers. De mijlpaal Wmo-transformatieplan is behaald: het nieuwe contract huishoudelijke ondersteuning startte op 1 januari 2023. Ook kwam er overeenstemming over de harmonisatie van de buitensport.

Het proces voor het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)' is vertraagd. Dit wordt naar verwachting rond de zomer van 2024 opgesteld en afgerond. Daarin worden ook de prioriteiten en de verschillende locaties gekozen.

Overige successen die niet in de mijlpalen van de meerjarenbegroting zijn opgenomen:

- De gemeente opende opvanglocaties voor ontheemde Oekraïners in Breukelen, Maarssenbroek, Maarssen-Dorp, Vreeland, Kockengen, Nieuwersluis en Loenersloot.
- In de raad van december 2023 is het Wmo-transformatieplan vastgesteld. In dit plan wordt uitgewerkt hoe de Wmo - en daarmee ook de huishoudelijke hulp - de komende jaren uitvoerbaar en betaalbaar blijft.

Programma 5 Samenleving

Het nieuwe schoolgebouw op het Harmonieplein is in gebruik genomen. De nieuwbouw van het Broeckland College is gestart. Door onder meer asbest is vertraging ontstaan. De ingebruikneming wordt nu in 2025 verwacht. Ook in het gebied Zuilense Ring is vertraging ontstaan; de bouw wordt voorzien in 2025/2026. Dorpshuis De Veenkluit heeft samen met de gemeente gewerkt aan een plan voor een nieuw dorps huis en een gymzaal. De nieuwbouw is inmiddels vol in uitvoering. In de voormalige De Vondel is door vele vrijwilligers hard gewerkt aan het opzetten van een dorps huis als levendige ontmoetingsplek.

Rekeningresultaat 2023 in een oogopslag

Het jaar 2023 laat een positief saldo zien van € 4,9 miljoen. In onderstaande tabel vindt u de realisatie per programma (onder kolom 'begroting' en 'berap prognose' alleen op totaalniveau), met onder de tabel een analyse op hoofdlijnen. Een meer uitgebreide analyse ten opzichte van de begroting is opgenomen in de programma's.

Programma	Begroting	Berap	Begroting	Realisatie	Verschil
(x €1.000)	2023	prognose	na wijziging	2023	2023
		2023	2023		
1. Bestuur			-87.022	-92.666	-5.644
2. Veiligheid			6.795	7.141	346
3. Fysiek			19.264	16.225	-3.038
4. Sociaal			48.722	51.506	2.784
5. Samenleving			12.069	12.910	841
Totaal	-277	904	-173	-4.884	-4.711

Analyse op hoofdlijnen

Analyse op hoofdlijnen ten opzichte van berap 2023

In de bestuursrapportage (berap) 2023 werd een resultaat van € 904.000 nadelig verwacht. In de berap 2023 zijn alleen een aantal technische begrotingswijzigingen verwerkt. De in de prognose voorziene nadelige afwijkingen zijn niet in een begrotingswijziging verwerkt. Deze laten in de realisatie nadelige afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging zien. De gerealiseerde afwijkingen zijn hierna toegelicht in de analyse ten opzichte van de begroting na wijziging.

Het werkelijke resultaat over 2023 bedraagt € 4,9 miljoen voordelig. Dat is € 5,8 miljoen voordeliger dan de prognose in de berap 2023. In de realisatie 2023 zijn een aantal voordelen ten opzichte van de begroting gerealiseerd, die in de berap 2023 niet zijn voorzien. Deze zien we vooral in programma 1 Bestuur (hogere baten van de algemene uitkering) en programma 3 Fysiek (onderbesteding op diverse projecten).

Analyse op hoofdlijnen ten opzichte van begroting na wijziging

De belangrijkste verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma zijn:

- Programma 1 'Bestuur': het voordelig resultaat wordt vooral veroorzaakt door hogere baten van de algemene uitkering. Daarnaast is er ook een voordelig effect op de 'vrijval' van de opgenomen stelposten, die overschrijdingen in andere programma's compenseren. Opvallende overschrijdingen, ook gesignaleerd tijdens de bestuursrapportage 2023, zijn de rentelasten en de migratie van het datacenter.
- Programma 2 'Veiligheid': de overschrijdingen op de lasten worden veroorzaakt door de hogere energielasten van de brandweerkazerne en de - in de bestuursrapportage 2023 gemelde - loonindexatie bij de VRU.
- Programma 3 'Fysiek': het positieve resultaat is met name te danken aan extra legesinkomsten omgevingsvergunningen. De vergunningstrajecten van aantal grotere projecten zijn in het laatste half jaar van 2023 afgerond.
- Programma 4 'Sociaal': het nadelige resultaat is groter dan verwacht in de bestuursrapportage 2023. De meerkosten van TIM SV worden binnen dit programma gedempt door hogere gerealiseerde baten voor opvang Oekraïne en door minder ingezette specialistische jeugdhulp.
- Het nadelige resultaat in programma 5 'Samenleving' wordt voor een groot deel veroorzaakt door de hogere energielasten van zwembad 't Kikkerfort.

Analyse financiële positie op hoofdlijnen

Voor inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van gemeente Stichtse Vecht, zijn meerdere kengetallen en de ontwikkeling hiervan in meerdere jaren relevant. In de paragraaf Weerstandsvermogen zijn deze kengetallen voor 2023 weergegeven. Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van deze kengetallen in de afgelopen jaren en in de verschillen tussen begroting en realisatie. De weergegeven waarden worden met kleuren geduid (risicovol: lichtrood, neutraal: lichtgeel, minst risicovol: lichtgroen).

Uit het overzicht 'Kentallen financiële positie SV' blijkt onder meer dat de kengetallen in de jaarstukken (realisatie) positiever zijn dan begroot. Een aantal kengetallen is gunstig. De solvabiliteit vertoont echter een dalende trend en is in 2023 onder de 20% (meest risicovol).

Het rekeningresultaat 2023 is opgebouwd uit een structureel en een incidenteel resultaat. Het incidentele resultaat bedraagt € 1,9 miljoen voordelig. Het structurele resultaat komt hiermee op € 3,0 miljoen voordelig. Dat is 1,5 % van het totaal van de baten, wat te zien is onder de structurele exploitatieruimte.

De gemeenteraad heeft een streefwaarde voor de weerstandsratio vastgesteld tussen de 1,4 en 2,0 procent. Voor andere kengetallen heeft de gemeenteraad geen streefwaarden vastgesteld. In het project 'Een begroting gericht op de toekomst' werken we aan het formuleren van een strategisch financieel beleid, waarin we voor meerdere kengetallen streefwaarden voorstellen. Daarmee definiëren we een voor Stichtse Vecht solide financiële positie.

Kentallen financiële positie SV	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting					
structurele exploitatieruimte	-0,6	0,5	1,3	-1,6	1,5
weerstandsratio	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7
netto schuld quote	75,0	105,0	82,0	78,0	78,0
debt-ratio	77,0	82,0	78,0	78,0	78,0
solvabiliteitsratio	23,0	18,0	22,0	22,0	22,0
belastingcapaciteit	110,1	111,8	114,4	102,1	100,4
Jaarrekening					
structurele exploitatieruimte	6,9	1,4	1,7	0,1	1,6
weerstandsratio	1,8	1,8	1,6	1,7	2,2
netto schuld quote	67,6	64,0	64,0	64,0	69,0
debt-ratio	73,2	74,0	76,0	79,0	81,0
solvabiliteitsratio	26,8	26,0	24,0	21,0	19,0
belastingcapaciteit	110,1	111,8	114,4	102,1	100,4

Betekenis waarden kentallen	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
structurele exploitatieruimte	> 0	0	< 0
weerstandsratio	> 1,4	1,4 - 1,0	< 1,0
netto schuld quote	< 90	90 - 130	> 130
debt-ratio	< 50	50 - 80	> 80
solvabiliteitsratio	> 50	50 - 20	< 20
belastingcapaciteit	< 95	95 - 105	> 105

Ontwikkeling Algemene Reserve

Onderstaande stortingen en onttrekkingen in de Algemene reserve zijn in 2023 verwerkt op basis van raadsbesluiten. In het overzicht zijn ook de verwachte mutaties in 2024 opgenomen, zoals de effecten van de kadernota 2024 en de begroting 2024. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2023, is een afzonderlijk voorstel

opgenomen over de resultaatbestemming van 2023. We stellen u voor om (1) het positieve rekeningresultaat over 2023 van € 4,9 miljoen te storten in de Algemene reserve; (2) een budgetoverheveling van € 1,5 miljoen te onttrekken aan de Algemene reserve en (3) de bestemmingsreserve grondexploitatie aan te vullen met € 0,4 miljoen ten laste van de Algemene reserve. Hiermee groeit de Algemene reserve als gevolg van het saldo van het positieve rekeningresultaat 2023, de budgetoverheveling en de toevoeging aan de bestemmingsreserve grondexploitatie met € 3,0 miljoen.

Verloop Algemene reserve (x €1.000)	Bedrag
Saldo 31 december 2022	14.383
Stortingen:	
Jaarrekening 2022: rekeningresultaat	4.348
Jaarrekening 2022: verhaalbare kosten gebiedsfonds Ruimtekwartier	250
Jaarrekening 2022: toevoeging vanuit reserve onderhoud kapitaalgoederen (geluidsschermen)	158
Begroting 2023	272
Onttrekkingen:	
Investeringsbijdrage buitensport overheveling budget vanuit 2022	-322
Decemercirculaire 2022: overheveling extra middelen energietoeslag 2023	-1.025
Jaarrekening 2022: budgetoverheveling vanuit 2022 naar 2023	-2.073
Saldo 31 december 2023	15.991
Stortingen:	
Begroting 2024	569
Voorstel jaarrekening 2023: rekeningsaldo 2023	4.884
Onttrekkingen:	
Kadernota 2024: incidenteel algemene reserve	-2.416
Voorstel jaarrekening 2023: budgetoverheveling vanuit 2023 naar 2024	-1.489
Voorstel jaarrekening 2023: toevoeging aan bestemmingsreserve grondexploitatie	-400
Prognose saldo 2 juli 2024, op basis van voorstellen aan de raad	17.139

Leeswijzer

Leeswijzer

Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2023 van gemeente Stichtse Vecht. Met de Jaarstukken leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid. We laten zien wat we in 2023 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost. Op grond van de Gemeentewet (artikelen 198 en 200) dient uw raad de Jaarstukken vast te stellen vóór 15 juli 2023. De Jaarstukken zijn het laatste product in de jaarlijkse planning- en controlcyclus. Het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV)' maakt onderscheid tussen het jaarverslag (de beleidsverantwoording) en de (financiële) jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de programmaverantwoording (een programma is een samenhangend geheel van activiteiten) en de verplichte paragrafen. De financiële jaarrekening is opgebouwd uit de balans, het overzicht van baten en lasten, de rechtmatigheidsverantwoording, de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en een toelichting op onderdelen.

Jaarverslag

In de programma's wordt het uitgevoerde beleid verantwoord, door beantwoording van drie vragen, ook wel de 3W-vragen. De vragen zijn: wat wilde de gemeente bereiken in het afgelopen jaar? Wat hebben we daarvoor gedaan? Wat heeft het gekost? In dit hoofdstuk geven stoplichten de mate van realisatie van de mijlpalen aan, met de volgende legenda:

Groen: gerealiseerd in 2023.

Rood: niet gerealiseerd in 2023.

Oranje: gedeeltelijk gerealiseerd in 2023. Dit komt vooral voor wanneer meerdere mijlpalen zijn benoemd per doelstelling.

De financiële overzichten per programma bevatten een afzonderlijke toelichting op de lasten en de baten en op de mutaties van de reserves. Een afzonderlijke toelichting vindt plaats, als de afwijking tussen de begroting na de wijziging en de realisatie groter is dan € 50.000 per taakveld of op afwijkingen met politieke relevantie. De analyse van de lasten vindt plaats op de volgende onderdelen: toegerekende personeelslasten, kapitaallasten en overige lasten. De afwijking in de toegerekende personeelslasten (de loonsom van de organisatie) van de programma's bedraagt in totaal € 2,3 miljoen en wordt toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. De afwijking voor de kapitaallasten bedraagt in totaal € 0,3 miljoen en wordt op taakveldniveau toegelicht. Dit is te vinden in een tabel in de jaarrekening in de toelichting bij het overzicht van baten en lasten.

De paragrafen zijn een dwarsdoorsnede van de programma's, gezien vanuit een door het BBV voorgeschreven perspectief. Vaak gaat het om programma-overstijgende beleidslijnen voor beheerszaken of reguliere activiteiten. Deze kunnen grote financiële gevolgen hebben en/of van belang zijn voor het aanvullende inzicht in vergelijking met de programma's. Zo staan we in de paragrafen stil bij de volgende onderwerpen: Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid.

Jaarrekening

De jaarrekening begint met de rechtmatigheidsverantwoording, dit is een nieuw onderdeel zoals vastgelegd in Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023. Vervolgens bestaat de jaarrekening uit door het BBV voorgeschreven overzicht van baten en lasten met toelichting, de balans met toelichting en verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (de zogenaamde SISA-verantwoording). In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen, volgens een door het CBS voorgeschreven indeling.

Bij de financiële cijfers worden lasten met een positief getal weergegeven en baten met een negatief getal. Dat betekent dat een positief saldo met een negatief getal wordt weergegeven en een negatief saldo met een positief getal. Onttrekkingen uit de reserves zijn voor de exploitatie een bate en dus een negatief getal. Toevoegingen aan de reserves zijn lasten voor de exploitatie en dus een positief getal. Voor de leesbaarheid is gekozen om bedragen af te ronden op € 1.000. Het kan gebeuren dat hierdoor bij afronding een minimaal verschil optreedt. Wanneer bedragen op € 1 staan, wordt dit toegelicht.

Pilot monitoring maatschappelijke effecten

In deze raadsperiode brengen we het fundament van de gemeente Stichtse Vecht op orde, met als doel om een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid te zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Onderdeel hiervan is het programma 'Een begroting gericht op de toekomst', waarin we werken aan een nieuwe opzet van een begroting met meer sturingsmogelijkheden. Met deze nieuwe opzet moet de raad beter in staat zijn om kaderstellende en controlerende taken uit te voeren. Zo draagt het vastleggen en (waar mogelijk) meetbaar maken van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken bij aan een transparante en betrouwbare overheid. In deze leeswijzer lichten we toe welke nieuwe informatie-elementen we aan de beleidsprogramma's en specifiek in dit jaarverslag 2023 toevoegen.

In de beleidsprogramma's voegen we vijf informatie-elementen toe: 1) doelomschrijving én doelenboom, 2) effectindicatoren, 3) prestatie-indicatoren, 4) mijlpalen en 5) duiding bij causaliteit tussen activiteiten of prestaties en de effecten in P&C-documenten (beoogd vooraf en gerealiseerd achteraf). In de beleidsbegroting 2023 (en 2024) is een eerste stap gezet door het toevoegen van een doelomschrijving bij de vraag 'Wat willen we

bereiken?' en mijlpalen bij de vraag 'Wat gaan we daarvoor doen?'. De overige informatie-elementen voegen we toe aan toekomstige begrotingen, nadat de raad in 2024 een besluit neemt over het voorstel 'Monitoren maatschappelijke effecten'.

Tijdens een informatieve commissie op 27 februari 2024, is aan het sociaal domein gepresenteerd hoe een uitgewerkte set indicatoren eruitzien in de begroting en jaarrekening. In het jaarverslag 2023 presenteren we, als 'pilot' in programma 4 Sociaal, een verantwoording waarin alle vijf informatie elementen zijn toegevoegd. Daardoor zijn ten opzichte van de 'Beleidsbegroting 2023' extra toegevoegd: een doelenboom, effectindicatoren, prestatie-indicatoren en de duiding bij de causaliteit tussen activiteiten of prestaties en effecten (achteraf). De gepresenteerde effecten en prestatie-indicatoren zijn nog niet formeel door de raad vastgesteld én we presenteren nog geen nulmeting en streefwaarde. Hiermee zetten we in dit jaarverslag 2023 weer een stap in het versterken van het fundament van de organisatie.